

SLOVENSKI DUAROD.

Izhaja vsak dan ~~svetek~~, izmami nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., v jedem mesec i gld. 10 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za telen mesec i gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se p. 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor postuma ~~zravnava~~. Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je v Ljubljani v Franca Kozmanu hiši „Gledališka stolba“. Upravljenstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Židovsko oderuščvo in Dunajska žurnalistika.

Nemško-liberalna ali nekdanja ustavoverna stranka se pogostem čudi, zakaj da je tako malo spoštovana in tako budo sovražena ne samo od svojih konservativnih rojakov, temveč zlasti od Slovancev. Vso to antipatijo je ni le njeno političko delovanje nakopalo, temveč v prvi vrsti njena javna glasila, katerim je na čelo pritisnen sramotni pečat najpodleže semitske spridenosti, in ki vsaki dan z nogami teptajo javno moralo, pravico in poštenje. Kdo more imeti simpatije ali le spoštovanje do stranke, ki skoraj ni druga, ko marioneta v rokah židovskih plutokratov in njenih breznačajnih pomagačev, židovskih žurnalistov?

Židovi so dobro razumeli sebi v prid obrniti samo na sebi vazišene uzore o jednakosti vseh ljudij, o verski toleranci, svobodi itd. Sponzali so pa tudi kmalu, da najlaglje vodo na svoj mišin napeljejo, ako se polasté časnikarstva ter ž ujim uplivajo — ali pa celo delajo javno mnenje. Za časnikarsko delo so židovi kakor nalač ustvarjeni, budi si kot pisaci hujskajočih člankov, budi si kot povsod uslužoci se nabiralci notic, in pred vsem kot glavni gojitelji škandala in frivolitete. Pred njihovim strupenim persionom, napojenim z lažmi in ostudnim obrekovanjem, ni varen noben še tako pošteno živeč človek; gorje še le tistem, kateri ima po nepremišljenosti ali nesreči kak madež v preteklosti: nastavljen mu je revolver na prsi in zaman se skuša izviti židovskim žurnalističnim polipom.

„L' alliance israelite“, kateri na čelu je nekdaj bil znani francoski minister Cremieux, osnovala je prav zarotno organizacijo židovstva po vsem svetu in po velikanskih denarnih zavodih, ter s tem, da je v svojo pest spravila mnogo časnikov, si pridobila takšen upliv na javne zadeve zlasti v Evropi, da se skoraj nič važnega ne zgodi v politiki, da ne

bi to društvo tajno se vmes utikalo in spet kako novo pozicijo židovstvu pridobilo. Spominaj se Berlinskega mira in kako je celo Bismarck pritiskal na Srbo in Rumunijo židovom na ljubo.

No, do take res vsegamogočne veljave židovnikjer neso dospeli, kakor v Avstriji pod nemško-liberalno vlado. Posebno Dunaj je postal pravi novi Jeruzalem. V jednem najlepših oddelkov mesta, po Schotteuringu, Franc Josipovem nabrežji in v vseh tamošnjih novih ulicah ne vidi se druga, ko židovske firme in iz vseh štacun gledajo skoraj le židovski krivonosi obrazzi. Časnikarstvo pa je z malimi izjemami v židovskih rokah, če prav mnogo od njih zdaj piše za vlado in so le glavni židovsko-nemški organi „N. Fr. Pr.“, „Deutsche Zeitung“ in „N. W. Tagblatt“ ostali v strogi opoziciji. Židovska močnost na Dunaji najbolj ilustrirajo volitve, pri katerih je Dunaj štiri židove kot svoje zastopnike poslal v državni zbor.

Zakaj vse to, o čemer smo že večkrat govorili, spet ponavljamo? Povod nam daje najnovejši škandal, ki po jednej strani osvetljuje grdo korupcijo Dunajske žurnalistike, po drugej strani pa kaže, kako so židovi omrežili in osleparili Dunajsko prebivalstvo, da si še ziniti več ne upa proti svojim izsesalcem in mučiteljem.

Znano železniško društvo „Kaiser Ferdinand Nordbahn“, čije delnice so večinoma v Rotschildovih in drugih židovskih rokah, v katere upravnem odboru in vodstvu so sami židovi, mej njimi Kuranda in jednaki krivonosi, vedelo je tekom časa skoraj vso dovožnjo premoga na Dunaj monopolizovati. Od 8 milijonov centov premoga se 7 milijonov 317.000 po tej železnici na Dunaj uvaža, ker je znala po kartelih in drugih zvijačah vso konkurenco odstraniti. Vsled tega morajo Dunajčanje premoga za 70 do 80% dražje plačevati, nego bi ga dobivali po odpravljenji monopolja severne železnice. Omenjena železnica si je na ta način napravila več ko 20 mi-

lijonov goldinarjev dobička, in ni čuda, da njene delnice z ozirom na prvotno ceno nesejo po 20 in več procentov.

Dunajčanje so sicer slutili in se pritoževali, da morajo premog predrago plačevati, a Dunajska žurnalistika niti jedne besedice ni znila; saj neno molčanje ni bilo zastonj in „Nordbahn“ je dobro znala, s tem se javnim organom usta zamašč. Izdana je vsako leto 50 do 60 tisoč goldinarjev, ne da bi časnike podkupovala, kaj še, le za inserate v velikih Dunajskih žurnalih.

Dasi pa je „Nordbahn“ res grdo odicala Dunajčane, bi se menda še nikdo v javnosti ne bil oglašil, ko ne bi konečno niže avstrijsko obrtno društvo, prisiljeno po mnogih pritožbah iz obrtniških krogov, celo stvar v necem poročilu spravilo na dan in z neovrgljivimi številkami dokazalo samopašno ravnanje severne železnice. In zdaj bi človek mislil, da bodo vsi časniki, ki imajo vender v prvej vrsti potezati se za interes občinstva, priobčili poročilo ter izrekli svojo nevoljo nad oderuško železnico.

Kaj tacega sicer nesmo pričakovali; a da izvzemši dva ali tri vsi drugi Dunajski listi in mej njimi glavna glasila nemško-liberalne stranke niti z jedno besedo te za Dunaj velevažne stvari ne bodo omenili, kaj tacega se nam, dasi poznamo podlost in podkupljivost velicega dela Dunajske žurnalistike, vendar le čudno in za značaj Dunajskega prebivalstva malo čestno zdi.

Ako si časopisi, ki reprezentujejo javno mnenje Dunajčanov, ne upajo spregovoriti le jedne grajalne besede proti oderuški železnici, ker vedo, da stoji omenjeno društvo pod pokroviteljstvom Rothschildovim, in ker se bojé, da ne izgubé „Schweig-gelder“, inseratov itd.: kakšno mora biti prebivalstvo, katero se daje voditi v vseh političkih zadevah od tacega podlega časopisja, katero ne čuti svojega maločastnega položaja in ne vidi, da se njegova znana dobrodušnost le zlorabi pod kinko nemštva in libe-

LISTEK.

Dubrovski.

(Povest A. S. Puškina, poslovenil J. P.)

Sesto poglavje.

(Dalje.)

Dubrovski se je zmračil.

„Poslušaj me Arhip“, rekel je on po precej dolgem molčanju: „pusti svoje neumnosti, uradniki neso vsega krivi. Prižgi svetilnico in pojdi za meno!“

Arhip vzel je svečo gospodu iz rok, poiskal je svetilnico za pečjo, jo prižgal, ter odšla sta oba po stopnicah in šla okoli dvora. Stražnik začel je biti na železno ploščo, psi so zalajali. „Kdo stoji na straži?“ vprašal je Dubrovski. — „Midve milostljivi gospod“, odgovoril je tenek glas: „Vasilisa in Luka“. — „Pojditi domov“, rekel je Dubrovski: „vaju tukaj ni treba“. — „Delopust je“, rekel je Arhip. — „Hvala, ljubezniv naš oče“, odgovorili sti ženski in odšli domov.

Dubrovski je šel dalje. Dva človeka sta se mu približala; klicala sta ga; Dubrovski je spoznal

Antonov in Grišin glas. „Zakaj ne spita?“ vprašal ju je. — „Kako bi mogla spati“, odgovoril je Anton: „kaj smo doživelji, kdo bi bil to mislil...“

„Tiba“, pretrgal mu je besedo Dubrovski: „kje je Jegorovna?“

— V gospodskej hiši, v svojej sobi, odgovoril je Griša.

„Pojdi, pripelji jo semkaj in izpelji iz hiše vse naše ljudi, da ne ostane notri živa duša razen uradnikov; a ti, Anton, zaprezi voz.“

Griša je odšel; čez jedno minuto javil se je s svojo materjo. Starka se ni slekla to noč; razen uradnikov ni nikdo zatisnil očij.

„Ali so vsi tukaj?“ vprašal je Dubrovski: „ali ni nihče ostal v hiši?“

— Nikdo razen sodnijskih uradnikov, odgovoril je Griša.

„Nanesite semkaj sena ali slame“, rekel je Dubrovski.

Ljudje tekli so v stajo, in vrnili so se s povesmi sena.

„Naložite ga tam pod stopnice; tako le. No, dajte mi ognja!“

Arhp odprl je svetilnico, Dubrovski je prižgal tresko.

„Stoj“, rekel je Arhipu: „zdi se mi, da sem zaprl predсобne duri, pojdi hitro notri in odpri jih.“

Arhip stekel je v vežo, duri so bile odprte. Arhip jih je zaprl s ključem, poluglasno mrmaroč, „čemu bi jih neki odpial?“ in vrnil se je k Dubrovskemu.

Dubrovski zažgal je seno s tresko, plamen se je vzdignil in razsvetil ves dvor.

— Oh! zakričala je otožno Jegorovna: Vladimir Andrejič, kaj delaš!

„Molči“, rekel je Dubrovski. „No, otroci, zdravi ostanite, jaz grem, kamor me popelje Bog; srečni bodite s svojim novim gospodarjem!“

— Naš oče, naš rednik, zakričali so ljudje: rajši umrjemo — kakor bi te zapustili, mi pojdemo za teboj.

Pripeljali so konje. Dubrovski usel se je z Grišo na voz; Anton udaril je po konjih in odpeljali so se z dvorišča.

Pri tej priči zgrabil je plamen vso hišo. Stropi so pokali; goreči bruni začeli so padati, rudeči dim

ralizma v prid židovstvu. Radovedni smo, ali bodo državni poslanci Dunajskega mesta v državnem zboru povzdignili svoj, sicer mogočni glas, kadar gre proti sedanjem vladi, tudi zdaj, ko gre proti židovskim zatrotam, za interese celega Dunaja.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 9. novembra.

Avtijska delegacija ima jutri svojo drugo plenarno sejo s sledetim dnevnim redom: Poročilo budgetnega odseka a) o proračunu vzajemnega finančnega ministerstva; b) o proračunu vzajemnega najvišjega sodnega dvora; c) o carinskih dohodkih; d) o proračunu vključnega ministerstva za vnanje stvari in o naknadnem kreditu zanj; e) poročilo budgetnega odseka o proračunu vojnega mornarstva in o naknadnem kreditu zanj. — „Budap. Corr.“ meni, da bode mogoče v 15. dan t. m. imeti že zadnje zasedanje delegacij; v 17. dan t. m. prične ogerski državni zbor že svoje zasedanje.

„Dzennik Polski“ omenja, da bode finančni minister Dunajevski državnemu zboru predložil ekspozé o državuem proračunu za l. 1884., v katerem bode finančno stanje države kot tako ugodno označevano. Ordinarij budžeta da ne bode samo brez vsakega primanjkljaja, ampak bode imel celo 7 do 8 milijonov prebitka, izvirajočega v prve vrsti iz carine za kavo in iz petrolejskega davka; nasproti pa bode ekstraordinarij zahteval 40 milijonov deficit.

O rezultatu konference, kojo so imeli hrvatski poverjeniki z ministrom Tiszo, poroča se iz Budimpešte sledete: „Minister prvomestnik je obljubil delovati na to, da se v bodoče na Hrvatskem ne bodo več ponavljali eksperimenti v pomagjanju. Ogerska vlada bodo nadalje pospešila zgradbo železniške mreže meji Ogersko in Hrvatsko, ter privolila v mnoge bistvene olajšave preosnujoč upravo, s čemer bi se najbolj od zel povod vsem pojavi nim nezadovoljnostim. Nasproti pa so se hrvatski politiki obvezali, da bodo z vso energijo ustavljalni se rovanju proti državni jednoti z Ogersko. — Vsi hrvatski lobi priobčujejo, da je baron Fran Filić bodoči ban hrvatski. Razen Vontine, naučnega načelnika, bodo baje vsi drugi sekcijski šefi vzeti iz vrste upravnih uradnikov Krajiških.

V zvezni državni.

Nasproti poročilom iz srbskih vladnih krogov se poizveda, da se je oddaja orožja zvršila le v jako malem delu Srbije ter da je, ako bi vlada orožje terjala, tudi po drugod pričakovati jednakega upora kakor v Zajčarskem okraju. Vlada pa je še vedno vesetega srca in dobre nade, da bode z energijo udušila ustanek. Iu res je počela razvijati energije, ki živo spominja na najvratolonnejše faze francoske revolucije. Ne le da je zatvorila ves odbor radikalne stranke v Belegradu, torej obsedni stan v praksi razširila čez Zajčarski okraj do prestolnice, poroča „N. Fr. Pr.“, da je bil predvčerajšnjim počasi prof. Gjaja iz Belgrajske trdnjave v Zajčar prignan in ondu kot duševni prouzročitelj ustanka brzosodbeno ustreljen. Isti telegram javlja, da se je insurekcija razširila že v več okrožij. V okrožji Aleksinaškem da so ustaši zajeli divizionarja in vse sodnijsko osobje. To vse pa ne brani vlad-

vil se je nad streho: razlegalo se je otožno tuljenje in kričanje: „pomagajte, pomagajte!“ — „Kaj še“, rekel je Arhip zlobnim smehom, zreč na požar.

— Ljubi Arhip, rekla je Jegorovna: reši te malopridneže, Bog ti bo poplačal.

„Kaj še“, odgovoril je kovač. Ta trenutek pokazali so se uradniki v oknu, prizadevajoč si ulomti dvojno okvirje. Pa streha se je s pokanjem zrušila — in kriki so utihnili.

Kmalu so posli planili na dvor. Babe so skušale rešiti svojo hišno opravo, otroci so skakali, veselč se ognja. Iskre letete so na vse strani, in kmalu so se užgale koče. „Zdaj je vse dobro!“ rekel je Arhip: „kako gori! He, iz Pokrovskega se pač lepo vidi“. Ta trenutek je nova prikazan za vzel nase vso pazljivost: mačka je letala po strehi gorečih svisel, ne vedoč, kam bi skočila. Uboga žival je z žalostnim mijavkanjem klicala na pomoč; dečki bi bili kmalu popokali od smeja, gledajoč njeno obupanje. „Kaj se smejeti, hudički“, rekel je jezen kovač: „Ali se ne bojite Boga? Božja stvar poginja, a vi se smejeti“, in pristavil je lestvico na gorečo streho ter zlezel po mačko; ona je razu-

nim telegramom vedno še zatrjevali, da se pričakuje v najkrajšem času ustanovitev prejšnjega reda.

V budgetnem odseku francoske kamore je finančni minister predlagal, da se naj bi v prihodnjem mesecu marcu emitiralo 320 milijonov triprocentne amortizacijske rente za izredne izdatke. — Parlamentarni komisjon je zavrgel predlog Bonapartistov, da se imajo ministri postaviti v obtožni stan, ravno tako tudi predlog, da se ima osnovati komisjon za razpravo Tonkingske afere. — V monarhičnih listih se razpravlja nameravani zakon drugega brata carjevega, velikega kneza Alekseja Aleksandroviča s princoso Amelijo, najstarejšo hčerjo grofa Parizkega. „Gaulois“ se posebno bavi s tem vprašanjem, poujarjaje, da bi princesi ne trebalo odstopiti od katoliške vere, kakor tudi soproga velikega kneza Vladimira, princesa Meklenburške, ni bila primorana odpovedati se protestantizmu. „Gaulois“ z veseljem pozdravlja projektirano zvezo, katera da bi bila v sedanjih razmerah velikega političnega pomena.

Dopisi.

Iz Ormoža 4. novembra. [Izv. dop.] (Velikanska slavnost.) In zopet so se zbrali starejšine in vodje ljudstva, da bi se posvetovali, kako je najveličastnejše počastiti onega, ki se v njih sredini blesti ko zlato solnce na nebu, ko krasen biser na dnu penečega morja.

Prihodnje leto tedaj bodo imeli v zalem mesteci Ormoži petindvajsetletnico delovanja našega divnega pesnika Konjeslava Dravskega. Nehotě vprašam vas, gospod urednik, je li vam znan ta slovenski pesnik, česar slava doni daleč čez Ščavnico in Pesnico? — Saj ste bili o prilici Miklošičeve svečanosti tudi v Ormoži; neste nič slišali o tem duševnem velikanu, ki je ponos nemškega šulvereina, ki je dika Ormoža in Slovenskih Goric? Že njegovo poetično ime vam to dokazuje: Konjeslav Dravski! V svojih svežih poetičnih umotvorih slavi namreč — — Dravske konje! To je izviren pesnik, to je zvezda na našem slovstvenem polju! Tega vi pesniki posnemajte!

Navdušenje za tega velikega moža bralo se je z obraza našim starejšinam in vodjem ljudstva, ko so se zopet zbrali.

Ali neste, gospod urednik, povpraševali, kaj se na našem velikem trgu zida in stavi? — No, vidite, takrat vam še nikdo ni mogel tega razodeti, ker je bila to še skrivnost slavnostnega odbora. Sedaj pa je to že znano. Tam se namreč zdaj dviga podoba našega — Konjeslava. Izsekana je iz krasnega kararičnega marmorja, ki ga je morala dati — — Drava!! Ko bi še živel Angelo, ter bi videl to podobo, pri moj kokoši, on bi strmel lepote! Čudno pa je to, ka ta podoba stoji ravno na istem mestu, kjer se je pred mnogimi leti naš obče priljubljeni Tarminec s krošnjo na rami obračal.

Bodoče leto bodo tedaj odkritje tega spomenika. Da bode ta dan velikansk, umeva se. Povabljeni so vsi Tarminci, Avšarji, Jajtelesi itd., ki kro-

mela, kaj misli on, in hitro se je obesila na njegov rokav. Poluosmojeni kovač zlezel je s svojim plenom dol. „No zdaj pa zdravi ostanite, dragi moji“, rekel je zbeganim poslom, „jaz nemam tukaj nič več dela; srečni bodite, in ne imejte me v slabem spominu“. Kovač je odšel; požar je še razgrajal nekaj časa, nazadnje se je polegel, in kupi oglja žareli so svetlo brez plamena v nočnej temi; okoli njih so brodili pogoreli Kistenjovški prebivalci.

Sedmo poglavje.

Drugi dan se je raznesla vest o požaru po vsej okolici: vsi so govorili o tem z različnim ugibanjem in domnevanjem. Nekateri so trdili, da so ljudje Dubrovskega, napivši se pri sedmini, po neprevidnosti začeli hišo; drugi so dolžili uradnike, ki so se razveseljevali pri naselitvi; mnogi so trdili, da je on sam zgorel z uradniki in vso prislužo. Nekateri so pa pogodili resnico in trdili, da je pravi prouzročitelj te nesreče Dubrovski sam. Trojekurov sam je prišel na mesto požara in sam je vodil preiskavo. Pokazalo se je, da so predsednik in prisednik okrožnega sodišča, odvetnik in pisar, ravno tako tudi Vladimir Dubrovski, varuhinja Jego-

žijo daleč tam po svetu, a se vender solnčjo na svetlobi našega — Konjeslava.

Kakor o prilici Miklošičeve svečanosti, bodo se tudi takrat tiskala dela našega slavljenca. Da bo to uzorno urejeno, si labko mislite. In sicer bode Havcev komar sestavil životopis; Kareman bo pisal oceno; Tarminček bo pokazal, kak upliv ima že zdaj naš Konjeslav v svetovnej literaturi; Avšar, zvezda na slikarskem polju, bodo ilustroval pesni in drame; Nergav bode pisal predgovore in Daka ter Kmetavs bosta celo to podjetje dirigirala; a kar je najimenitnejše, Bitter Rihel bode uredoval „Kazalo“!

Dela našega slavljenca se bodo prodajala na dan odkritja spomenika, ki se bo vršilo 33. januarja bodočega leta.

Tedaj učenjaki in pesniki vseh narodov in krajev, pridite z venci in s trakovi v rokah ter jih položite omenjeni dan k spomeniku, da pokažete, ka ste vredni posnemovalci našega genija, divnega Konjeslava Dravskega, ker celo kralj Zulukafrov Cetevajo je že naznani svoj prihod k tej slavnosti. Živio naš Konjeslav Dravski!! Cerberus.

Iz Istre 4. novembra. [Izv. dop.] Gospod urednik, ali se nam trda godi! Še govoriti nam ne pusté; še tega nam ne privoščijo! Lahonska večina našega deželnega zборa ne more trpeti, da bi se v zboru o Slovanih govorilo; zato je zavrgla naše volitve. Na to smo gojili upanje, — a le malo, ker smo je že zgubili, — da se bo vender kaj na boljše obrnilo, a tudi tega nam ne privoščijo. Komaj smo javno izrazili svojo željo, da bi radi videli grofa Taaffe-ja pri nas, kamor ga sama sveta dolžnost tira, že se nam je javilo iz Dunaja, kakor je „Slov. Narod“ poročal, da naše govorice so le prazne besede. Vsaka naša želja nam splava po vodi. Gospod urednik, kaj ste prej dobili, ali moj dopis „dve govorici“, ali brzavno vest iz Dunaja, da sti oni dve govorici le prazni govorici? Čudno je to! Ako se nam bo sedanja grof Taaffejeva vlada še dalje tako prijazna skazovala, ako nam bo še dalje tako jednakopravna kakor do zdaj, se ne budemogli navduševati za njo, temveč želeli si budemogli premembe.

Akoravno nas kranjske deželno-zborske obravnavate mnogo ne zadevajo, smo se vender, kot zvesti sinovi slovenskega naroda, ja o čudili obnašanju narodne večine pri potrjenji strije Dežman-Schreyeve volitve. — Oni slovenski — poslanec, kateremu se je „zareklo“, je pač izšel iz šole sedanjega ministerstva. To ministerstvo namreč ne ve ali neče vedeti, da naš narod je slovenski, ter da stanuje ne le na Kranjskem, marveč tudi na Štirske, Koroške, Primorskem in Oberskem; ako hoče izvesti svoj program, mora podeliti jednakopravnost vsem Slovincem, a ne samo Kranjem.

Do zdaj smo vedno zupno gledali na Kranjsko; a zdaj smo prepričani, da se nemamo ničesa nadejati. Da bi le zvita politika grofa Taaffeja tako ne zapeljala slovenskih voditeljev na Kranjskem, da

rovna, sluga Griša, kočjaž Anton in kovač Arhip zginili, ne ve se kam. Vsi posli so pripovedovali, da so uradniki zgoreli takrat, ko se je podrla streha. Njih obgorele kosti bile so izkopane. Babi Vasilisa in Lukerja pravili sti, da sti videli Dubrovskega in kovača Arhipa nekaj minut pred požarom. Kovač Arhip je po občenem pripovedovanju še živ in najbrž glavni, če ne jedini krivec požara. Dubrovski je bil tako sumljiv. Kirila Petrovič poslal je gubernatorju točen popis vsega dogodka, in začela se je nova pravda.

Kmalu so druge vesti dale dovolj hrane radovednosti in govoricam. Prikazali so se razbojniki in širili strah po vsej okolici. Vse naredbe proti njim pokazale so se nezadostne. Ropanja, jedno večjo od drugega, so se množila. Ni bilo več varnosti niti na potih, niti v vaseh. Nekaj voz, napolnenih z razbojniki, vozilo se je po guberniji, ustavljal potnike, prihajalo v sela, ropalo vlastelinske hiše in sežgal jih. Njih načelnik slovel je s svojim umom, predrznostjo in nekakim velikodušjem. Pripovedovali so o njem razne čudne reči. Ime Dubrovskega bilo je v vseh ustib, vse so bili prepričani, da je on in

bi ne hoteli vedeti za oni del našega naroda, ki živi zunaj Kranjske.

Zopet nov, ali najnovejši dokaz, kakšno namestništvo Dunajske vlade, za katero bi dali dušo in telo nekateri slovenski poslanci kranjskega deželnega zborna, imamo na Primorskem! C. kr. namestnik baron Pretis, — ki se drži svojega stola kakor „klòp“ kože, — je potoval ta mesec po gojenji Istri v Podgradskem okraju. Potovanje ni imelo drugega namena, kakor da se c. kr. namestnik sedanje, nam primorskim Slovanom so vrazne vlade osobno prepriča, kako napreduje nemški most do Adrije. Pri nas hočejo, da bi se v naših narodnih ljudskih šolah učilo skoraj več jezikov kakor na srednjih šolah! Deželni gospodarji naši — Lahoni — nam usiljujejo laščino; c. kr. namestnik pa nemščino.

Kakor da bi cesarski namestnik ne smel vedeti, da se tuj jezik — po vseh pedagoških pravilih — more poučevati le na podlagi materinščine, je hotel v nekej šoli, da naj se izprašuje po — nemški!

Kakor da bi v čisto slovenski občini ne smel biti za starejšino nobeden, ki ne zna nemščine, je naglo „cesarski“ namestnik pozdravil zbrane občinske može: „zname vsi nemški?“ (Hvala Bogu, da ga neso umeli!)

Sploh, vrte se je vse okoli nemškega „Mihelna“, kakor da bi grof Taaffejeva vlada strogo ukazala, da morajo vsi državljanji znati nemški!

Ali moremo biti hvaležni grofu Taaffeju in njegovemu ministerstvu? To naj bi bili premislili slovenski narodnjaki, pa bi ne mogli na vsa usta hviliti ono, kar ne zasluži nobene hvale, — ampak odločne graje!

Koncem pa še nekaj našemu baronu Pretisu, „cesarskemu“ namestniku: Ako on tako zvedavo in tako samooblastno povprašuje nas Slovence in še celo priproste kmetovalce, ki še „i“ ne poznajo, ker neso imeli prilike se ga naučiti, — po jedino zveličavni nemščini, katero potrebujejo toliko, kolikor petega kolesa pri vozu; usojamo se tudi mi njega vprašati: ali zna on slovenski ali hrvatski jezik, katerega govori velika večina prebivalcev, ki so pod njegovim na mestništvtom??

To naj si odgovori gospod namestnik ter po tem ravna, drugače se mu bodo kmetovalci slovenski — smiali!

P. M.

Iz seje mestnega zbora Ljubljanskega.

V Ljubljani 2. novembra.

Navzočnih je 22 mestnih odbornikov.

Župan g. Gasselli neznani došli mu dopis komercialnega vodstva južne železnice na mestnega magistrata dopis z dne 27. julija t. l., naj bi se v Ljubljani in izven Ljubljane uveli tour in retour vozni listi. V tem dopisu poroča komercialno vodstvo, da za sedaj ni moglo še ustreći tej želji, da

nikdo drugi poveljnik predzravnim zlodejem. Čudili so se samo jednej stvari: posestva Trojekurova bila so prizanešena; razbojniki njemu neso oropali nobene žitnice in ustavili nobenega voza. V svojej prevzetnosti pripisoval je Trojekurov to izjemo strabu, ki ga je umel udihniti vsej okolici, in izvrstnej policiji ki jo je uvel on v svojih vaseh. Z začetka smejali so se sosedje tej Trojekurovjevej prevzetenosti, in vsakdo je pričakoval, da nepovabljeni gosti obisčejo Pokrovsko, kjer bodo lahko dosti nabrali; nazadnje so pa bili prisiljeni dati mu prav in priznavati, da mu tudi razbojniki skazujo neko nerazumljivo sploščevanje. Trojekurov se je zmagovalno veselil, in pri vsakej vesti o kakem novem ropu Dubrovskega zabavljal je čez gubernatorja, sodniškega predsednika, stotnijske poveljnice, katerim se je vselej ne-poškodovan odtegnil Dubrovski.

V tem se je približal prvi dan oktobra, ko je bilo praznik cerkvenega blagosloviljenja v Trojekurovjevem selu. Predno prestopimo k popisovanju poznejših dogodkov, moramo seznaniti čitatelja z osebami, ki so še zanj nove, ali o katerih bi bili lahko omenili v začetku naše povesti.

(Dalje prih.)

pa se bode v poznejšem času o zahtevi Ljubljanskega mesta razgovarjalo in izid razgovorov poročal.

Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški poroča v imenu policijskega odseka o prošnji mestnega zdravnika dr. Illnerja za pavšal za vožnje pri ogledovanju mrljev v oddaljenih krajin mesta. Poročevalec prebere v tej zadevi dopis magistrata, kateri je pisan nemški, dasiravno je že leto in dan sklenjeno slovensko uradovanje. Magistrat nasvetuje, naj bi se dovolilo po 6 gld. pavšala na mesec, poročevalec pa v imenu policijskega odseka nasvetuje 4 gl. na mesec.

Dr. Zarnik se odsekovemu predlogu protivi, češ, da g. dr. Illner, ki je prišel po svojih prijateljih, posebno po dr. Keesbacherji, na to mesto v Ljubljano, je pač vedel, kakšno plačo bode dobil. Ako mu je premala, naj resignira na službo. V Ljubljani ni nikjer daleč, kakor na Dunaji, tedaj se lahko bodi in ni treba nikakega pavšala za vožnjo. Dr. Zarnik konečno pravi, da je le za to, da se dovolijo vožnje, če gre ogledovat mrlje na barje.

Mestni odbornik Pakič toplo podpira nasvet predgovornika, kajti dr. Illner, kateri ima 800 gld., je jako dobro plačan samo za ogledovanje mrljev. Mestni zdravnik dr. Ambrožič ima le 600 gld. in dosti več potov, pa ni nikdar še prosil za kak pavšal za vožnjo. Konečno nasvetuje g. Pakič, da bi se vožnje povrnile dr. Illnerju le v Podlipe, Hauptmanco in Črno Vas.

Poročevalec dr. vitez Bleiweis-Trsteniški pravi, da ima dr. Illner razen ogledovanja mrljev tudi poto k revnim bolnikom in policijsko preiskavanje.

Pri glasovanju se vzprejme predlog g. Pakiča.
(Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Čehi Slovencem.) S temi besedami pričenja Pražki „Pokrok“ posnetek iz „Slov. Naroda“, ki govorji o českem „albumu v pospeh Narodnega doma v Ljubljani.“ K temu poročilu dostavlja zanimivo novico, da je prvi povod k temu namišljenju in prvi pričetek k njegovemu uresničenju izšel od gospoda Jana Lega, uradnika „Českega muzeja“, kateri je več let proživel mej Slovenci ter se navzel toplih simpatij zanje. Te simpatije si rečeni gospod neprestano prizadeva širiti v českih krogih; imel je že mnogo prelavanj o Slovencih v različnih društvih Pražkih, in ravno pripravlja za tisk obširnejši spis o Slovencih. Bodite mu izrečena s tega mesta najiskrenješa zahvala slovenskega naroda!

— („Tagespost“), za njo pa Dunajski listi jadikovaje pripovedujejo, da je vsled ukaza pravosodnega ministra nek sodnišk uradnik na dojenjem Štajerskem moral izstopiti iz odbora nemškega šulvereina, oziroma dotedne krajne skupine. Z veseljem pozdravljamo ta ukaz pravosodnega ministra, nasproti pa odločno zavračamo izpeljave omenjenih listov o denunciacijah od slovenske strani, kajti nekateri gospodje na dol. Štajerskem postopali so tako ščunalno in provokatorično ter govorili v javnih shodih tako oblastno in skozi okno, da je vsaka ovadba bila več nego nepotrebna.

— (Koncert Ondriček-o-v.) Zopet bila nam prilika, čuti virtuoza, kakeršni se le redkokdaj ustavlja v Ljubljani in zopet čutili smo ponos, da je ta umetnik Slovan ter bili očarani po divnih glasovih, katere je izvabilj svojim goštim. Da je Ondriček pravi mojster, izreklo se je že o priliku njegovega koncerta preteklo zimo, a od takrat napredoval je znatno in vidi se mu — ako se smemo tako izraziti — več samosvesti. Vse točke sviral je jednak dovršeno in s čudovito sigurnostjo, tehnika njegova pa je tako sijajna, da se je strokovnjak v muziki g. G. izrekel, da mu v tehniki ne preostaja ničesar več. Vse muzikalne kapacitete našega mesta bile so prisotne pri koncertu, a vse bile so v hvali jednoglasne, vse občudovalo so mojstersko in dovršeno sviranje. Gotovo najboljša ocena! Izvrstno so delovala sta gospica Klementina Eberhartova in g. Josip Zöhrer. Prva pela je dve ariji iz Nesslerjeve opere „Der Rattenfänger von Hameln“, drugi pa je pokazal svoje mojsterstvo na glasoviru, tako,

da so bile vse točke izrednega koncerta nepretrgan užitek in da je vsaka točka prouzročila burno občuvanje in izvajanje. A kakor je bil koncert vseskozi sijajen, sta nas vendar nemilo dirnula dva momenta. Prvič: da je pri takej redkosti, kakeršen je bil včerajšen večer, bil obisk le srednji in celo mnogo sedežev praznih, — drugič: da se je gosp. Zöhrer pri nastopu nekako demonstrativno nadzdravljal. Vso čast g. Zöhrerju, ne zavidamo mu ovacije, a „bon ton“ zahteva, da se na tujega gosta vendar nekaj ozir jemlje, zlasti ako je gost tolik, kakor raven g. Ondriček. Gospodom, ki so nam priredili včerajšni koncert, presrečno zahvalo!

— („Društvo slavistov.“) Poroča se nam, da je notranje ministerstvo na priziv dotednega odbora razveljavilo naredbo nižeavstrijskega namestništva, ki je, kakor smo ob svojem času bili nazanili, študentom-slavistom na Dunajskem vsečiliči prepopovedala osnovati svoja društva. Ker se pri nas v vsakem koraku Slovanov voha panslavizem, zato je bilo treba tudi pri rojstvu tega društva veljavnih in zanesljivih porokov, da so se pregnale bojazni in se je konečno dovolilo tudi to akademično društvo, ki se bode pečalo strogo s primerjajočo slovniko in jezikovno zgodovino slovansko. Kolikor je čuti, prevzeti hoče „društvo slavistov“ protektorat dr. vitez Fr. Miklošič, kar bi bilo dobro znamenje za društva uspehe.

— (Občni zbor družbe sv. Vincencija.) V nedeljo 11. novembra ob 5. popoludne obhaja družba sv. Vincencija svoj občni zbor v deški sirotišnici (Collegium Marianum). Želeti je, da bi občinstvo v mnogobrojnem številu zbor počastilo.

Predstojništvo družbe sv. Vincencija.

— (Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske) bude 21. dné t. m. v dvorani mestne hiše in se začne ob 9. uri dopoludne. Program obravnavam: 1. Predsednik prične zborovanje. 2. Poročilo o delovanju centralnega odbora. 3. Predlog družbinega računa za leto 1882. in proračun za leto 1884. Račun in proračun, katera imajo družbeniki že v rokah, razpoložena sta v nadrobni razgled v pisarni družbe kmetijske. 4. Poročila in predlogi poddržnic in predlogi posameznih družbenikov po propisu §. 19 družbinih pravil. 5. Volitev 8 odbornikov v centralni odbor, namesto po §. 22. družbinih pravil izstopivših. 6. Volitev družbinega tajnika. 7. Priznanje častnih diplom za hvalevredne zasluge o poljedelstvu. 8. Vohtev častnih in dopisujocih družbinih udov. 9. Poročilo o podkovski šoli v Ljubljani. Dostavek. Po tem zborovanji razstavljen bo tudi nekoliko priporočila vrednih žitnih semen in več vrst krompirja, ki se je letos pridelal na družbenem vrtu.

— (Lepa starost.) Iz Borovnice se nam piše 8. nov.: Danes umrl je najstarejši mož naše župnije v 95. letu svojega življenja. Bil je še do zadnjega čvrst, hodil vsako jutro 15 minut daleč v cerkev k sv. maši. Utegnilo bi koga zanimati, da je bil umrl stari oče g. prof. Levca, urednika „Lj. Zvona.“

— (Prestavljén) je g. Fr. Arnuš za kaplana na Bazeljsko, g. Avg. Heel za provizorja v Žusen.

— (Slovensko društvo v Mariboru) ima v nedeljo 11. t. m. ob 3. uri popoludne odborovo sejo.

— (Včerajšnji mesečni živinski so menj) bil je pač le zavoljo neugodnega vremena slabu obiskan. Goveje živine prigralo se je nad 200 glav in so tuji kupci iz Trsta, Gorice, Reke, Puja in Koroškega precej pokupili. Konj je bilo do 150, tudi nekaj srednje lepih in so laški kupci precej pokupili. V vseh drugih strokah je bila kupčija slaba, ker je vsak hitel domov.

— (Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici) priredi v nedeljo 11. novembra, sv. Martina dan, domačo zabavo v svojih prostorih na Travniku. Začetek ob 7. uri zvečer. Spored: 1. „Bože živi“, pojte zbor. 2. „Cerkvica“, čveterospv. 3. „Jadransko morje“, pojte zbor. 4. Govor: „Korist narodnih, oziroma podpornih društev.“ 5. „Ustaj rode“, pojte zbor. 6. „Venec narodnih pesnič“, pojte

zbor. 7. Opomin na otročje vrte. 8. „Naglo bratje“, poje zbor. 9. Tombola. 10. „Lepa naša domovina“, poje zbor. 11. „Bratje v kolo“, poje zbor. 12. „U boj“, poje zbor. Uhod k zabavi bo po glavnih stopnicah. K obilni udeležbi vabi odbor.

Na zdravje!

Podpisani odbor vabi če. gg. člane „Sokola“ in pevskega zborna Ljubljanske Čitalnice najujudneje

V prvi Sokolski „jour-fixe“

jutri v soboto dne 10. t. m. zvečer ob 1/2 9. uri v Šrajnerjevo pivarno na Sv. Petra cesti.

V Ljubljani, v dan 9. novembra 1883.

Odbor „Sokola“.

Od zdravnikov mnogokrat priporočano. S svojim prebavilnost pospešujejočim uplivom se pristni Mollovi „Seidlitz-praski“ zelo odlikujejo od drugih sredstev, ki se uporabljajo proti bolečinam v želodeci in spodnjem delu trupla. Cena škateljici z uporabljnim navodom 1 gld. Po poštnem povzetji razpošilja jih vedno A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni začasniki na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj vedno izrečeno Mollovo preparte z njega varstveno znamko in podpisom. (690—1)

Javna zahvala.

Vsem p. n. častitim gostom, osobito pa izvrstnemu pevemu Celjske Čitalnice ter čilim Sokolašem Savinjskim, ki so se na vabilo odborovo našemu odlikovanju gospodu Gašparju Šornu na čast prirejene svečanosti v tako velikem številu udeležiti blagovolili, dalje vsem darovaljem izreka najsrčnejšo zahvalo

slavnostni odbor.

Gomilsko, v 8. dan novembra 1883.

Umrl so v Ljubljani:

8. novembra: Katra Žagar, dñinarica, 63 let, Frančanska ulica štev. 6, za oslabljenjem. — Marija pl. Garibaldi, zasebnica, 58 let, Kolodvorske ulice št. 14, za oslabljenjem močj.

9. novembra: Jožef Remškar, delavec, 56 let, Kurja vas št. 15, za jetiko. — Helena Hanš, kolekarjeva udova, 81 let, Rožne ulice št. 9, za oslabljenjem močj.

V deželnej bolnici:

6. novembra: Miklavž Platišar, dñinar, 50 let, za jetiko.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močrna v mm.
nov. 7. zjutraj	723.97 mm.	+ 10.8°C	sl. svz.	dež.	45.84 mm.	
8. pop.	733.05 mm.	+ 12.4°C	sl. svz.	dež.		
9. zvečer	732.67 mm.	+ 11.4°C	sl. svz.	dež.		

Srednja temperatura + 11.5°, za 6.1° nad normalom.

Dunejska borza

dne 9. novembra t. l.

(Izvirno teleografsko poročilo.)

Papirna renta	78 gld.	65	
Srebrna renta	79	40	"
Zlata renta	95	85	"
5% marenska renta	93	30	"
Akcije narodne banke	840	—	"
Kreditne akcije	277	75	"
London	120	40	"
Sebro	—	—	"
Napol.	—	57	"
C. kr. cekini	—	71	"
Nemške marke	9	10	"
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	119	50
Državne srečke iz l. 1864.	100 gld.	169	25
4% avstr. zlata renta, davka prosta	98	90	"
Ogrska zlata renta 6%	120	—	"
" papirna renta 5%	86	60	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—	"
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	114	90
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	25	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	103	—	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104	75	"
Kreditne srečke	100 gld.	169	25
Rudolfove srečke	10 "	19	25
Akcije anglo-avstr. banke	120 "	106	50
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	217	70	"

Zahvala.

Za obile dokaze toplega sočutja povodom smrti gospoda

LEOPOLDA PORENTA,

pesečno pa za prekrasne, njemu darovane vence, dalje gg. svetilem in nositeljem vencev, velečast. gg. bogoslovem za ginalivo petje in vsem čast. spremljevalcem, ki so tako mnogobrojno spremili prerano umrelga k zadnjemu počitku, se iskreno zahvaljuje

žaluoča rodovina
Parentova.

(728)

Zahvala.

Za toplo sočutje nej bolezni in ob smrti nepozabljlive, iskreno ljubljene soproge, oziroma matere in sestre, gospe (727)

Terezije Armič, roj. Jesch,

za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu, za darovane krasne vence, prečastitim gg. duhovnikom, sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno se pa zahvaljujejo gg. mestnim učiteljem za njih milo petje

žaluoči ostali.

V Ljubljani, v 29. dan oktobra 1883.

Slika pesnika S. Gregorčiča

dobiva se na fin in močen papir tiskana v „Narodnej tiskarni“ — Cena 20 kr., po pošti 25 kr.

Čevljariji

se vzprejemajo ter dobē trajnega dela v

D. H. POLLAK-ovi tovarni čevljarskega blaga
poleg Grada.

(721—3)

Dražba posestva graščine Vinogorica pri Trebnjem.

V 12. dan novembra, t. j. v ponedeljek ob 8. uri zjutraj bodo se v zgoraj omenjene graščini Vinogorici travniki, njive, vinogradi in hosta na drobno razprodajali. Prodajalo se bodo tudi kmetijsko or dje. Kupci bodo lahko po obrokih plačevali.

(713—2) Marija Podobnik,
trgovka in posestnica v Št. Vidu pri Zatleini.

Gospodu

G. PICCOLI-ju,
lekaru
v Ljubljani,
Dunajska cesta.

Veliko let ozdravljam razne bolezni jedino le z Vašo „Francovo esenco“ in to z najboljšim uspehom. Prosim Vas še za 12 steklenic.

Trst, meseca septembra 1883.

Dr. Pardo, praktičen zdravnik.

Vaša „Francova esenca“ oprostila me je izvrstno popolnem hude, nad dve leti trajajoče bolezni. I rekom Vam kakor izumniku tega zdravila svojo najtoplejšo zahvalo.

Rakovac na Hrvatskem blizu Karleveca.

Ivan Pušić.

Podpisani potrjujem, da je „Francova esenca“ gosp. Gabrijela Piccoli-ja uoče župljane od marsikake bolezni temeljito ozdravila in se je ljudje z najboljšim uspehom poslužujejo.

Fianona v Istri, meseca oktobra 1882.

Anton Vlassich, župnik-kanonik.

Prosim Vas zopet za 24 steklenic Vaše „Francova esence“, ki je za bolezni v želodecu boljša od vsakega drugega zdravila. Tudi naš tovarniški zdravnik jo priporoča.

A. Augesthaler,
montér v tovarni za stroje g. Körösi
(291—3)

„Francova esenca“ je pomagala že tisočerim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalce dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v želoden in trebuhi, krč, božast, trebušno in prehajalno mrzlico, zaboranje, hemerojide, zlatencu itd., ki so vse nevarne, ako se o pravem ča ne ozdravijo.

Steklenica velja 10 kr.

Zoper jetiko!

Radgostski

univerzalni čaj

rožnovski maho-rastlinski celtički,

priporočajo se posebno za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučah, za srčne, prsne in vratne boleznine, posebno za sušico, želodčeve slabosti, za splošno slabost čutnic in začenjajočo se pljučnico!

Veliko število priznanih pisem razpolagajo se v prepričanju.

Gospodu lekarju J. Seichertu v Rožnavi.

Uže tri mesece boleha moja soproga za nevarno pljučno bolezni. Ker se mi je od množih strani priporočalo, prosim, da mi pošljete povrtno 1 zavitek Radgostskoga čaja in 2 škat. maho-rastlinskih celtičkov. Naslov:

Zupan v Črešnjevcu poleg Ilirske Bistrike.

Gospodu lekarju J. Seichertu v Rožnavi.

S tem vas prijazno prosim, pošljite mi svojega izvrstnega Radgostskoga univerzalnega čaja, ki me je popolnoma ozdravil mojega dolgoletnega hudega katara v želodeci, zopet 2 zavitka prej, ko mogoče, po poštnem povzetji. Preverjen sem, da bode ozdravil tudi moja soproga, ki za isto bolezni boleha. Prosim vas pa na daje tudi, da mi pošljete še dva zavitka vaših maho-rastlinskih celtičkov, katere rabijo moji otroci i zoper oslovski kašej.

Sé spoštovanjem udano.

F. Müller, vodja.

Ronov, na Češkem, 26. aprila 1878.

Vaše blagorodje!

Izvolite mi brzo poslati s poštnim povzetjem 2 zavitka Radgostskoga univerzalnega čaja in 2 škat. maho-rastlinskih celtičkov. — Oboje se je dobro obneslo:

Theresa Zoufaly,

cale dei tintori, III. piano casa Madovič a Zara (Dalmacija).

Vaše blagorodje!

Ker se mi je vaše izvrstno zdravilo od mnogih strani točno priporočalo, zato vas prosim, da mi kmalu posjetite s poštnim povzetjem 3 zavitke Radgostskoga univerzalnega čaja in 3 škat. maho-rastlinskih celtičkov.

Udano.

Ivan Poduška,

lovec grofa Choteka v Neštinu pri Kloku v Sremu. Od tega po zdravniški razložbi in predpisih pripravljeni čaji, vejža za 14dnevno rabo pripravljeni paket z nakazom o rabi 1 gld. av. v. Jedna originalna škatlja Rožnovskih maho-rastlinskih celtičkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posrebe.

Radgostski univerzalni čaj in Rožnovski maho-rastlinski celtički dobivajo se vedno le v lekarji J. Seichertu v Rožnovi na Moravskem, in razpolajajo se naročita na vse strani proti poštnemu povzetju.

Da je pa pri občinstvu bolj priročno, imajo tudi začetki sledeči ekarji: W. Mayr v Ljubljani, W. König v Mariboru, S. Mittelbach in J. Cejpek v Zagrebu, Barnherzige Brüder in A. Nedved v Gradiču, A. Marek in J. Kupferschmid v Celji, O. Russheim v Lipnici, Carl Grabacher v Murau, J. Illing v Rottemannu, W. Thurn